

Parashat Bo **The Unique Nature of a Jewish Holiday** **Rabbi Shai Finkelstein**

שמות פרק יד פסוקים י-טז

וּפְרַעַה הַקָּרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה:

וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הַמַּבְלִי אִי־קֹבְרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לְמוֹת בַּמִּדְבָּר מֵה־זֹּאת עֲשִׂיתָ לָנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם: הַלֹּא־זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר חַדְל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת־מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבַד אֶת־מִצְרַיִם מִמֶּתְנוּ בַּמִּדְבָּר:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אֶל־תִּירְאוּ הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרֹאֲתָם עוֹד עַד־עוֹלָם: יְהוָה יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּ: {פ}

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מֵה־תִּצְעַק אֵלַי דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ: וְאַתָּה הֲרֵם אֶת־מִטְּוֶה וְנָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר הַיָּם בַּיָּבֵשָׁה:

רבנו בחיי שמות פרק יד פסוק טז

ואתה הרם את מטך ונטה את ירך. אין להבין הכתוב הזה שירים משה את מטהו על הים שהרי לא נאמר אלא ויט משה את ידו, אבל טעם הרם את מטך לסלקו מידו לפי שהיו מהעם מחוסרי אמונה שבישראל אומרים שאין כח ביד משה לקרוע את הים אלא בכח המטה שבידו, לכך אמר הרם את מטך סלקהו מידך. וכן תמצא במדרש אמרו אין כח ביד משה לעשות דבר אלא במטה בו הכה את היאור בו הביא כל המכות וכיון שבאו לים מצריים וישראל עומדים אמר לו הקב"ה הרם את מטך שלא יאמרו אלולא המטה לא היה יכול לקרוע את הים. ועל כן הוצרך לומר ויאמינו בה' ובמשה עבדו ומה ת"ל ויאמינו והלא כבר נאמר ויאמן העם אלא לפי שחזרו ולא האמינו הוצרך לומר שעכשיו בקריעת ים סוף האמינו.

כלי יקר פרק יד פסוק טז

ומכאן תבין באמת, מה היה חטאו של משה במי מריבה כי שם נאמר ממש הפך ממה שנאמר כאן, כי כאן נאמר הרם את מטך דהיינו סלק את מטך ונטה את ירך וע"י זה באו לידי אמונה, ושם נאמר וירם את ידו ויר במטהו שסלק את ידו כי לא עשה הפעולה בידו כי אם במטהו וע"כ החזיר דברים הראשונים, שאמרו שבכח המטה פעל הכל, למקומם ובזה גרם מיעוט האמונה כמ"ש יען לא האמנתם בי.

הרש"ר הירש פרק יד פסוק טו

"מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", כלומר: באמת הישועה תלויה עדיין בעם, הצעד הראשון צריך שיעשה על - ידי העם, ועדיין עליו להיות ראוי לישועה על - ידי ההוכחה המעשית שבליבו בטחון בה' המביא לידי אומץ - לב וזריזות מעשים ללא פחד. תחילה יסעו הם וירדו לים בלא היסוסים וחששות, ורק אז יסלול ה' את נתיב הישועה.

רמב"ן פרק יד פסוק טו

ואולי יאמר מה תניחם לצעוק דבר להם ויסעו, כי כבר אמרתי לך ואכבדה בפרעה (שמות י"ד:ד') ורבותינו אמרו (מכילתא כאן) שהיה משה צועק ומתפלל, והוא הנכון, כי לא ידע מה יעשה, ואף על פי שאמר לו השם ואכבדה בפרעה, הוא לא היה יודע איך יתנהג, כי הוא על שפת הים והשונא רודף ומשיג, והיה מתפלל שיורנו ה' דרך יבחר וזה טעם מה תצעק אלי, שהיית צריך לשאל מה תעשה ואין לך צורך לצעוק, כי כבר הודעתך ואכבדה בפרעה, ולא סיפר הכתוב צעקת משה, כי הוא בכלל ישראל.

ספורנו פרק יד פסוק טו

מה תצעק אלי. כי אמנם הוא היה בכלל ויצעקו בני ישראל אל ה', אמנם צעקת משה לא היתה מיראת פרעה וחילו, כי כבר הגיד לישראל את מפלת המצרים ומיתתם כאמרו לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, ה' ילחם לכם אבל היתה צעקתו על שרי ישראל שהעיצו פניהם באמרם המבלי אין קברים וחשב בשביל זה שלא ישמעו לו להכנס בים, לפיכך אמר לו מה תצעק אלי בזה, כי אמנם אתה חושד בכשרים: דבר אל בני ישראל ויסעו. ולא ימרו את פיך:

הרב סלוביציק (בדרשות הרב עמודים 169-171)

At the splitting of the Red Sea, the Creator offered the Israelites a role in their own... redemption. He required a leap of faith: a jump into the water prior to the parting of the sea (Sotah 36-37a). The shock of cold water, the fear of drowning, became Israel's minute "contribution" to the miracle. At that moment they became partners with God, and as a result Moses and the people full-throatedly sang the majestic Az Yashir .in gratitude

משך חכמה פרק יד פסוק טו

מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. במכילתא ר"י אמר אמר הקב"ה למשה משה אין להם לישראל אלא ליסע נראה דמפרש דכל בני ישראל הלכו אחר משה כצאן בבקעה אחר הרועה אמנם בים צוה הקב"ה למשה שיסע אחרי העם והמה באמונתם בו ילכו בתוך הים ובזכות הנסיעה שיבואו תוך המים בים יבקע להם הים לכן כתוב ויסע מלאך האלודים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם זה משה שנקרא כאן מלאך האלדים וכמו שכתוב בחגי ויאמר חגי מלאך ד' (יעו"י ריש ויקרא רבא) לכן בזכות שהלכו לים ומשה אחריהם נבקע הים ולכן אמרו להלן במכילתא מתוך שהיו נוטלין עצה קפץ נחשון בן עמינדב כו' לתוך גלי הים ויעו"י תוספתא ברכות פרק ד' וזה שאמר דבר אל בני"י ויסעו הם יסעו ואתה אחריהם ובזכות זה יבקע ים ודו"ק.